

Datum
2024-08-26

Er referens
Ju2024/00175
Vår referens
FS

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L1@regeringskansliet.se

Remissvar avseende betänkandet Ett säkrare och mer tillgängligt fastighetsregister (SOU 2024:7)

TechSverige har beretts tillfälle att lämna ett remissvar avseende rubricerat betänkande (dnr Ju2024/00175).

TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation för företag inom techsektorn med drygt 1 400 medlemsföretag – som sammantaget har närmare 100 000 medarbetare i Sverige. TechSverige ingår i Svenskt Näringsliv.

Övergripande

TechSverige har inga invändningar mot förslagen i betänkandet.

Nedan lämnar TechSverige några kommentarer och synpunkter på valda delar av betänkandet.

Ett tillståndsförfarande

Säkerställ dynamiken och innovationskraften i öppna data.

Utredaren föreslår att vidareförmedling ska kräva ett tillstånd, i form av ett myndighetsbeslut. I det fortsatta arbetet med att utforma den närmare hanteringen, villkoren med mera vad gäller tillstånd är det viktigt att skapa flexibilitet (över tid) så att inte innovation och nya tjänster i onödan hindras av (föråldrade) tillstånd och tillståndsvillkor.

Öppna data, tillväxt och konkurrenskraft

Uppgifter om fastigheter och närliggande information är bland de mest värdefulla datamängder som normalt finns i ett lands offentliga förvaltning.

Sedan en lång tid har EU:s politik inom dataområdet syftat till att öka användningen av offentliga data med bland annat politiken för öppna data och dataakten. Tyvärr har Sverige, med stora tillgångar i form av offentliga register, databaser med mera släpat efter i utvecklingen. Därför är det angeläget att regeringen i det fortsatta arbetet med förslagen i betänkandet också har tillgången till öppna data, tillväxt och konkurrenskraft som mål.

Det försämrade säkerhetsläget och totalförsvarsfrågorna gör sig också påmind i betänkandet och inför det fortsatta arbetet. Det har visats och är rimligt att anta att en god tillgång till öppna data ökar innovationskraften och välståndet. Innovativ användning av öppna data och nya tjänster kan följaktligen, både direkt och indirekt, stärka Sveriges möjligheter att hantera ett försämrat säkerhetsläge. Detta bör vägas in när svåra avvägningar behöver göras mellan öppenhet och sekretess.

Det är oftast lättare att använda säkerhet och sekretess som argument för en restriktiv hållning. Därför är det viktigt att regeringen och ansvariga myndigheter ges tid och möjlighet att göra ett grundligt arbete i syfte att nå andra angelägna mål som tillväxt, konkurrenskraft och ökad sysselsättning som kan komma med datadriven innovation.

Flexibla möjligheter att hantera nationellt viktiga register

Förslagen inom det här området, liksom flera andra, bör bidra till goda möjligheter för privata aktörer.

Föreliggande betänkande handlar primärt om vidareförmedling och vidareutnyttjande av Lantmäteriets data. Som noteras ovan är det av stor vikt att privata aktörer får bästa möjliga förutsättningar att använda offentliga datakällor. Det finns även andra aspekter av att hålla ett fastighetsregister och tillhandahålla tjänster kring registret.

Lagstiftningen och andra åtgärder bör underlätta för privata aktörer att kunna bistå Lantmäteriet i att upprätthålla sina register och att tillhandahålla de medborgartjänster som Lantmäteriet har ansvar för.

Privata aktörer bör också kunna bistå Lantmäteriet i att skapa möjligheter för myndigheten att upprätthålla register och tjänster även under kris och krig. Lärdomar från Ukraina i krig, men även från förberedelser i Estland, visar att nationellt viktiga register kan behöva lagras utanför landet. Här kan både svenska och internationella leverantörer skapa möjligheter att säkra data och tjänster under kris, krig och till och med ockupation.

Begränsning av offentliga tjänster

I betänkandet redogörs det för Lantmäteriets ansvar att tillhandahålla vissa medborgartjänster.

Det är till viss del naturligt och kan sägas ingå i grundtanken med att hålla ett fastighetsregister. I det fortsatta arbetet bör regeringen, Lantmäteriet och eventuellt andra ansvariga myndigheter dock ha som utgångspunkt att tjänster som tillhandahålls av det offentliga ska vara tydliga, avgränsade och begränsade.

Teknikutvecklingen och innovationen inom området går fort och även av andra skäl är det lämpligt att privata aktörer kan vara med och leda utvecklingen utan att bli utkonkurrerad eller på annat sätt hindrade i att utveckla tjänster riktade till konsumenter.

Avskaffa avgiftsfinansieringen

Låga eller inga avgifter ökar användningen av redan insamlade data och bidrar till ökad innovation, tillväxt och fler arbetstillfällen.

I Lantmäteriets rapport Tillgängliggörande av särskilt värdefulla datamängder (Regeringskansliets dnr I2019/01415/DF) framgår det att den samhällsekonomiska analysen av att tillgängliggöra vissa datamängder visar på stor samhällsnytta med öppna data.¹

I analysen uppskattas det samhällsekonomiska värdet för att tillgängliggöra de undersökta datamängderna uppgå till 10–21 miljarder kronor årligen. Den budgetära konsekvensen för att tillhandahålla föreslagna datamängder enligt kraven på värdefulla data är 553 miljoner kronor årligen, där den största delen utgörs av förlorade

¹ I rapporten analyseras ca 300 datamängder fördelade på 20-talet myndigheter. Se Lantmäteriet (2020), Tillgängliggörande av särskilt värdefulla datamängder (dnr 2019:007157), <<https://www.lantmateriet.se/contentassets/e16a59e08cb744149c878776256560e6/slutrapport---tillgangliggorande-av-sarskilt-vardefulla-datamangder.pdf>>

användaravgifter. Av de förlorade användarintäkterna avser 85 miljoner kronor sådana årliga avgifter som offentliga aktörer debiterar varandra.

Det finns nu tvingade regler från EU att tillgängliggöra vissa datamängder utan avgift, här har dock regeringen utnyttjat undantagen och skjutit på tillgängliggörandet.

I betänkandet noterar utredaren att finansieringen av Lantmäteriet och registret ligger utanför uppdraget. Det står emellertid klart att det finns mycket att vinna på att övergå till anslagsfinansiering för fastighetsregistret (och andra liknande register och datakällor).

TechSverige anser att regeringen, med förnyad kraft bör ta sig an frågorna kring öppna data och datadriven innovation. Andra länder ligger före Sverige i arbetet och Sverige är inte ens ledande i Norden. Den snabba utvecklingen inom AI understryker också behovet av kraftfulla, verkningsfulla och snabba åtgärder inom området.

För TechSverige

Christina Ramm-Ericson
näringspolitisk chef

Fredrik Sand
näringspolitisk expert